

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BÜLTENİ

2025 - ÜÇÜNCÜ ÇEYREK

BU SAYIDA

AVRUPA VE DÜNYADAN
GELİŞMELER

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
STANDARTLARI VE
DÜZENLEMELERDE
GÜNCEL GELİŞMELER

TÜRKİYE'DEN GELİŞMELER

İKLİM KANUNU TEKLİFİ YASALAŞTI

Uzun süren bir sürecin ardından güncel versiyonu tamamlanan ve 2 Temmuz tarihinde TBMM'de kabul edilerek yasalaşan İklim Kanunu ile önemli yenilikler hayata geçirildi. Bu kapsamda iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum ilk kez yasal zemine taşınırken, görev ve yükümlülükler de netleştirildi. İklim Değişikliği Başkanlığının politika, uygulama, izleme ve denetim süreçlerinde merkezi bir rol üstleneceği öngörülüyor.

Yönetişim alanında her ilde kurulacak İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulları, adil geçiş ilkesi doğrultusunda yerel eylem planlarının hazırlanmasından sorumlu olacak. Ulusal ölçekte ise Başkanlık; strateji ve eylem planları, karbon piyasası düzenlemeleri, veri yönetimi ve ETS izin süreçlerini yürütecek.

Kurulacak ETS kapsamında, üç yıl içinde emisyon izni zorunluluğu getirilecek. Ücretli ve ücretsiz tahsisatların yıllık teslimi yapılacak; izinsiz faaliyetler veya gecikmeler için yüksek para cezaları uygulanacak. Geç teslimlerde piyasa fiyatının iki katı esas alınarak ceza kesilecek. Tahsis, denkleştirme, uluslararası krediler gibi kurallar Karbon Piyasası Kurulu tarafından belirlenecek. Ayrıca gönüllü piyasaların entegrasyonu, ulusal kredilendirme sisteminin kurulması ve geçişlerin aşamalı olarak planlanması öngörülüyor. Pilot dönemdeki ihlallerde ise %80 indirimli ceza uygulanacak.

Finansal altyapı kapsamında ETS gelirleri, kredi katkı payları ve idari cezalar özel gelir olarak İklim Değişikliği Başkanlığı bütçesine aktarılacak. Bu kanun ile idari yaptırımlar sistematik hale getirilirken, bütçeye eklenecek cezaların yeşil teknoloji, kapasite geliştirme, Türkiye Yeşil Taksonomisi ve adil geçiş süreçlerinin desteklenmesinde kullanılması hedefleniyor.

Tüm kamu kurumları kendi alanlarında strateji/eylem planı hazırlamakla yükümlü kılınmıştır. Yerel hazırlıkların Cumhurbaşkanlığı tarafından +1 yıl uzatılabilir olacak şekilde 31 Aralık 2027'ye kadar tamamlanması gerekmektedir.

AVRUPA VE DÜNYADAN GELİŞMELER

AVRUPA MERKEZ BANKASI TEMİNATLARINDA İKLİM RİSKİ KRİTERİ

Avrupa Merkez Bankası (ECB), 2026'nın ikinci yarısından itibaren kredi teminatlarında iklim riskini dikkate almaya başlayacak. Bankaların sunduğu varlıklar artık finansal değerlerinin yanı sıra çevresel etkileriyle de değerlendirilecek. ECB, her varlık için üç bileşenli bir "belirsizlik skoru" belirleyerek, iklim riskine bağlı olarak teminat değerlerinde kesintiye gidebileceğini duyurdu. Bu adım, merkez bankacılığında iklim odaklı yeni bir dönemin başlangıcı olarak görülüyor.

- Sektörel stres değeri: ECB'nin iklim stres testi çıktılarından türetilen sektör düzeyinde şok katsayısı
- İhracatçıya özgü maruziyet: Varlığın ihraççısının iklim geçiş risklerine olan duyarlılığı
- Varlığa özgü hassasiyet: Varlığın piyasa fiyatının gelecekte beklenmeyen iklim şoklarına karşı kırılganlığı

Skoru yüksek çıkan varlıklar teminat havuzunda daha düşük değerle kabul edilecek. ECB bu adımı, iklim stres testlerinin bilançolarda yaratabileceği değer kayıplarına karşı Eurosystem'i koruma ihtiyacıyla gerekçelendiriyor.

Karar ilk etapta Euro Bölgesi kurumlarını hedeflese de euro cinsinden fonlama arayan küresel aktörler ve ECB ile işlem yapan bankalar için de bağlayıcı olacak. Türkiye'de euro piyasalarına erişen bankalar ve şirketler teminat kabulünde iklim kaynaklı değer düşüşü riskiyle karşılaşabilir; bu durum T.C. Merkez Bankası, BDDK ve TBB nezdinde kredi risk modelleri ve teminat uygulamalarının gözden geçirilmesini gerektirebilir. 2026, merkez bankacılığı uygulamalarına iklimin doğrudan entegre edildiği bir eşik yılı olabilir.

AB EMİSYONLARI YENİDEN ARTIYOR

Eurostat verilerine göre, 2025 birinci çeyreğinde AB'nin sera gazı emisyonları geçen yılın aynı dönemine kıyasla %3,4 artış gösterdi. Aynı dönemde ekonomi %1,2 büyürken, emisyonlardaki artış ise neredeyse üç kat hızla gerçekleşti. Özellikle elektrik ve gaz üretiminden kaynaklanan emisyonlar %13,6; hane halkı kaynaklı emisyonlar %5,6 artış gösterdi. İmalat, ulaştırma ve tarım sektörlerinde sınırlı düşüşler gözlemlense de bunlar genel yükselişi dengelemeye yetmedi. Ülke düzeyinde en yüksek artışlar Bulgaristan, Polonya ve Yunanistan'da kaydedilirken; Malta, Finlandiya ve Danimarka emisyon azaltımında başarılı oldu. Genel görünüm, enerji sistemlerindeki fosil yakıt bağımlılığının hâlâ kritik bir risk unsuru olduğunu teyit ediyor.

CSRD İLK RAPORLAMA YILINDAN DERSLER

Avrupa Finansal Raporlama Danışma Grubu (EFRAG), Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) kapsamında yayımlanan 656 şirket raporunu inceledi. Ortaya çıkan tablo, CSRD'nin ilk yılında umut verici gelişmelere rağmen ciddi eksikler bulunduğunu gösteriyor.

Öne Çıkan Bulgular:

- İklim değişikliği (%98) ve iş gücü (%99) en "önemli konu" olarak belirlendi.
- Ancak şirketlerin sadece %10'u tüm 10 konuyu önemli saydı; %25'i ise dört veya daha az konuyla sınırlı kaldı.
- Mikroplastikler, biyolojik çeşitlilik ve yerli halkların hakları gibi alt başlıklar %5'in altında raporlandı.

İklim Planları:

- Şirketlerin %55'i bir iklim geçiş planına sahip olduğunu bildirdi.
- %70'i 1,5°C uyumlu hedef açıkladı, ancak sadece %40'ı Kapsam 3 emisyonlarını dahil etti.
- Finansman, operasyonel kaldıraçlar ve uygulama detayları çoğunlukla eksik kaldı.

Veri ve Uygulama:

- ESRS çerçevesi sayesinde raporların ana yapısı uyumlu; ancak sunum biçimi ve detay seviyesi çok farklı.
- Rapor uzunlukları ortalama 115 sayfa olacak şekilde 25 ile 440 sayfa arasında değişiyor.

CSRD'nin ilk yılı, şirketlerin sürece başladığını ancak henüz stratejik dönüşüme geçemediğini gösteriyor. Şu anda çoğu raporlama bir "formalite" niteliğinde. Önümüzdeki yıllarda yatırımcı talepleri ve regülatör baskılarıyla derinleşmesi bekleniyor. İlk uyum sağlayan şirketlerin hem finansman hem rekabet avantajı elde edeceği öngörülmüyor.

AVRUPA VE DÜNYADAN GELİŞMELER

BİRLEŞİK KRALLIK'TAN YEŞİL TAKSONOMİYİ DURDURMA KARARI

Birleşik Krallık Hükümeti, 15 Temmuz 2025'te yaptığı açıklamayla İngiltere Yeşil Taksonomisi geliştirme ve uygulama planlarını sürdürmeme kararı aldı.

Gerekçeler arasında şunlar öne çıktı:

- Zayıf piyasa talebi: Danışma sürecine katılanların %55'i yeni taksonomiye karşı veya kararsız.
- Mevcut araçlara bağlılık: Piyasadaki aktörlerin büyük çoğunluğu AB Taksonomisi, ICMA ilkeleri, CBI gibi mevcut çerçeveleri kullanıyor; yeni bir sistem çakışma ve maliyet yaratabilir.
- Uygulama zorlukları ve uluslararası uyum riski: Yeni bir taksonomi oluşturulması ve sürdürülebilir hale getirilmesi zaman ve maliyet açısından çok daha fazla kaynak kullanımına sebep olacak, global ölçekte faaliyet gösteren firmalar içinse yine aynı şekilde maliyetli ve verimsiz süreçler olacağı yönünde değerlendirmeler yapılmıştır.

Bu gerekçelerin yanı sıra hükümet, taksonomi kararının sürdürülebilir finans politikalarından vazgeçildiği anlamına gelmediğini vurgulayıp önceliği daha "etkin ve uygulanabilir" araçlara vereceğini belirtti. UK Sustainability Reporting Standards (UK SRS), geçiş planları, raporlama güvencesi, fon etiketleme ve greenwashing karşıtı düzenlemeler, yani FCA çerçevesi gibi alanlarda çalışılacak.

Yaklaşık 20 ülkenin taksonomi uyguladığı ve 30 civarında ülkenin hazırlık içinde olduğu bir ortamda İngiltere'nin geri adımı, sürdürülebilir finans mimarisinde uluslararası uyum sorunlarını ve pratik uygulama zorluklarını yeniden gündeme taşıdı. Türkiye açısından da bu gelişme, uluslararası yatırımcıların ve ihracatçıların farklı çerçevelerle karşılaşabileceği gerçeğini hatırlatıyor.

GREENHUSHING'E RAĞMEN CDP'YE REKOR KATILIM

CDP'de bu yıl şirketlerin raporlama katılımı belirgin şekilde arttı. Açıklama süreci tamamlanmamış olsa da şirket raporlayıcı sayısında geçen yıla göre yaklaşık %50 artış var; eyalet, bölge ve şehirlerin açıklamaları ise %25 yükseldi. Bu artış, regülasyon tartışmaları ve "greenhushing" eğilimine rağmen çevresel risklerin finansal risk olarak algılanmasının devam ettiğini gösteriyor. CDP, iklim dışında su ve orman verilerinin de raporlama kapsamına gireceğini ve talebin bu alanlarda da arttığını bildiriyor. 2024'te anket formatı ISSB iklim standardıyla uyumlu hale getirmeye çalışılmış, 2025'te ise kullanıcı deneyiminin iyileştirilmiş durumda olduğu geri dönüşleri alınmaktadır. Bu seneki anket soru sayısı geçen seneki ile aynı olacak şekilde, yaklaşık 450 soru içermektedir. Türkiye'deki şirketler içinse çıkarım, veri hazırlığına erken başlamanın ve su ve orman temelli göstergeleri hesaba katmanın artık stratejik bir öncelik olduğu yönündedir.

ÇİN AĞIR SANAYİDE YEŞİL ENERJİ ZORUNLULUĞU

Çin Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu (NDRC), çimento, çelik, polisilisyum üretim tesisleri ve bazı veri merkezleri için sektörel bazda yenilenebilir enerji kullanım oranlarını zorunlu kılan bir düzenleme yayımladı. Yeni inşa edilecek veri merkezlerinin yeşil elektrik oranı en az %80 olacak. Ağır sanayi hedefleri il bazında farklılaştırıldı; örneğin, Yunnan %70 (hidro zengini), İç Moğolistan %30 (rüzgâr-güneş yoğun), Chongqing %10,8 (dağlık bölge). Oranlar yıllık olarak artırılabilecektir. Ayrıca hidro ve hidro dışı kaynaklar için ayrı hedefler belirlenmiştir.

Düzenleme, yenilenebilir üreticilerini korumak üzere yeni sözleşme farkı (CfD) mekanizmalarıyla entegre çalışacak. Çin'in bu yöndeki zorunlulukları küresel tedarik zincirlerinde hammadde ve üretim süreçlerini doğrudan etkileyebilir. Ağır sanayiye yönelik yeşil enerji şartı ise uluslararası piyasaları da biçimlendirecektir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK STANDARTLARI VE DÜZENLEMELERDE GÜNCEL GELİŞMELER

AB ORMANSIZLAŞMA YÖNETMELİĞİ (EUDR) REHBERİ GÜNCELLENDİ

Avrupa Komisyonu EUDR uygulamasına ilişkin beklenen rehber dokümanını yayımladı. Rehber, özellikle “ihmal edilebilir risk” ve “tedarik zinciri karmaşıklığı” gibi kritik kavramlara açıklık getiriyor. Uygulama takviminde değişiklik yok, büyük şirketler için başlangıç tarihi 30 Aralık 2025, mikro ve küçük işletmeler için ise 30 Haziran 2026 olarak belirlendi.

Rehberde öne çıkan başlıklar:

- **İhmal edilebilir risk:** Güçlü ve doğrulanabilir kanıtlar sunulması halinde, risk “ihmal edilebilir” sayılabilecek. Bu durum, risk değerlendirmesinin derinliğini doğrudan etkiliyor.
- **Kapsamdaki ürünler:** Soya, kahve, kakao, hayvansal ürünler, palm yağı, kereste ve kauçuk gibi emtialar ve bunlardan türetilen ürünler EUDR kapsamına dahil.
- **Orman tanımı:** Tarım dışı dönüşümler (örneğin altyapı projeleri) EUDR kapsamında “ormansızlaşma” olarak değerlendirilmeyecek.
- **Tedarik zinciri karmaşıklığı:** Zincir ne kadar karmaşık, özen yükümlülüğü (due diligence) süreci o kadar detaylı olacak. Basit zincirlerde süreçler daha hafif uygulanabilecek.
- **CSDDD ile etkileşim:** EUDR ve CSDDD hedefleri örtüşüğünde, EUDR öncelikli kabul edilecek.

Siyasi ve sektörel tartışmalar devam ediyor. Avrupa Parlamentosu daha önce benchmarking sistemini reddetti. Bazı üye devletler ve sektör temsilcileri ise uygulamanın sadeleştirilmesi yönünde taleplerini sürdürüyor. Çevre STK'ları rehberin yayımlanmasını Komisyon'un kararlılığının göstergesi olarak değerlendiriyor. Ancak sonbaharda açıklanması beklenen “basitleştirme paketi”nin içeriği hâlâ net değil. Türkiye açısından; Kahve, kakao, ahşap bazlı ve hayvansal ürün ihraç eden firmalar, tedarik zincirlerinin ormansızlaşma riski taşımadığını belgeleyen sistemler kurmak zorunda. Bu durum, 2025 yılı boyunca uyum maliyetleri ve veri altyapısı açısından kritik bir gündem oluşturacak.

AB TAKSONOMİSİNDE YENİ EŞİK VE SADELEŞTİRME

Basına sızan ve kamu istişaresiyle şekillenen taslak, Avrupa Komisyonu'nun Şubat ayında duyurduğu “Sustainability Omnibus” paketindeki ilk basitleştirme önlemlerinin bir devamı niteliğinde olan, AB Taksonomisi kapsamında raporlama yükünü azaltmaya yönelik öneriler getiriyor.

- **Yeni önemlilik eşiği:** Her ekonomik faaliyet için %10 asgari eşik ve kümülatif %30 toplam eşik getirilmesi planlanıyor. Planlanan yeni eşik önemsiz faaliyetlerin detaylı taksonomi değerlendirmesinden muafiyet sağlayacak.
- **Opex esnekliği:** Operasyonel harcamalar (opex) için detaylı taksonomi değerlendirmesi yerine yalnızca toplam faaliyet giderlerinin bildirilmesi yeterli kılınabilir.
- **Finansal kuruluşlar için isteğe bağlı taksonomi açıklaması** tarihinin ertelenerek 2028'de zorunlu hale getirilmesi öngörülüyor.
- **DNSH (Önemli Zarar Vermeme):** DNSH kriterlerinde kapsamlı bir gözden geçirilmesi ve daha basit hale getirilmesi planlanıyor.

Komisyon'un hedefi, değişiklikleri 2025 ikinci çeyrek sonuna kadar kabul etmek ve revizyonun ilk aşamasını 2026 başına kadar tamamlamak olsa da şu ana dek resmi bir duyuru yapılmamıştır. Taslak kabul edilirse uygulama ve raporlama yükleri yeniden şekillenecektir. Bu durum CSRD ve Yeşil Varlık Oranı uyumuyla tutarlılık konusunun önem kazanacağını göstermektedir.

GREEN CLAIMS DİREKTİF SÜRECİ DURDURULDU

Avrupa Birliği'nin şirketlerin çevresel beyanlarını doğrulamayı hedefleyen Green Claims Directive taslağı, son siyasi gelişmeler ve bazı üye devletlerin çekinceleri nedeniyle askıya alındı. Avrupa Komisyonu'nun geri çekilme sinyalleri ve İtalya'nın desteğini çekmesi süreci tıkadı. Direktif, şirketlerin “karbon nötr”, “çevre dostu” vb. iddialarını bilimsel ve doğrulanabilir temele oturtmayı amaçlıyordu. Başlangıçta mikro işletmeler muaf tutulsa da müzakerede kapsam genişleme ihtimali ortaya çıkmıştı.

Resmi sürecin şu an belirsiz bir durumda olması, yeşil beyanların düzenlenmesi yönündeki bağlayıcı bir adımın ertelenmesi anlamına geliyor. Kısa vadede Türk ihracatçılar için idari yük hafifleyebilir, uzun vadede ise belirsizlik yatırım ve stratejik planlamayı zorlaştırabilir. Bu ortamda şirketlerin gönüllü doğrulama ve şeffaflık girişimlerine yatırım yapması stratejik bir avantaj sağlayacaktır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK STANDARTLARI VE DÜZENLEMELERDE GÜNCEL GELİŞMELER

ELEKTRONİK ATIK İÇİN YENİ KARBON KREDİSİ

Birleşmiş Milletler'in 2024 Global E-Waste Monitor'üne göre, 2022'de çıkan 62 milyar kilogram e-atığın yalnızca dörtte biri geri dönüştürülebildi. Dünya genelinde en hızlı büyüyen atık türü olan elektronik atık sorununu dönüştürmek amacıyla, Birleşik Krallık merkezli danışmanlık şirketi Bloom ESG, ISO 14064 standardına dayanan yeni bir karbon kredisi metodolojisi geliştirdi. Elektronik atıkların geri kazanımı ve yeniden kullanımı sayesinde kaçınılan emisyonlar hesaplanarak kredilendirilecek; nadir toprak elementlerinin geri kazanımı, parça sökümü veya cihazların yenilenerek yeniden satılması gibi süreçler artık somut emisyon azaltımı olarak değerlendirilebilecek.

Dynamic Lifecycle Innovations, 2023 operasyonlarına bağlı ilk 300.000 karbon kredisini satın aldı. Bu krediler, şirketin ESG raporlamasında kullanılabileceği gibi, üreticilere veya diğer firmalara da devredilebilmektedir. Bloom ESG, bu modelin çevresel ve finansal etkilerini görünür kılmak için 2025 sonuna kadar küresel bir kredi ticaret sicili kurmayı planlıyor. Deutsche Telekom ve Cisco gibi büyük üreticiler de, cihaz geri dönüşünü teşvik eden finansman modelleriyle ikinci el pazarını yönetiyor. Bu uygulamalar, hem marka değerini koruyor hem de döngüsel ekonomiyi destekliyor.

2022'de 1 milyon tonun üzerinde elektronik atık üreten Türkiye'de atık hacmi hızla büyüyor. Lisanslı e-atık tesislerinin kapasitesi mevcut artışı karşılamada yetersiz ve geri dönüşüm altyapısı hâlâ sınırlı kalmaktadır. Avrupa Birliği ile uyum açısından ise Döngüsel Ekonomi Eylem Planı ve yeniden kullanım regülasyonlarının ihracatçı Türk firmalarını doğrudan etkileyeceği öngörülmüyor. Bu karbon kredisi modeli, Türkiye'deki geri dönüşüm şirketleri için potansiyel bir finansman kaynağı sağlayarak yatırımları ve iklim taahhütlerini destekleyebilir.

SBTi FİNANS SEKTÖRÜ İÇİN YENİ NET-SIFIR STANDARTI

Finans kuruluşları doğrudan emisyon üretme de finanse ettikleri yatırımlar aracılığıyla büyük dolaylı emisyonlara etki ediyor. Bu nedenle portföylerin iklim hedefleriyle uyumlu hale getirilmesi kritik olduğundan **Science Based Targets Initiative** (SBTi), 22 Temmuz 2025'te finansal kuruluşlara yönelik ilk Net-Zero Standardı'nı yayımladı. Standart, bankalardan varlık yöneticilerine ve sigorta şirketlerine kadar geniş bir yelpazede, 2050 hedefleriyle uyumlu bilim temelli hedefler belirlenmesine olanak tanıyor.

Teknik Unsurlar:

- Kapsam: Yatırım, kredi veya sigorta faaliyetleri toplamın %5'inden fazla olan tüm kuruluşlar.
- Emisyon verisi: GHG Protokolü ile uyumlu, kapsamlı ve şeffaf raporlama.
- Fosil yatırımlar: Yeni projelere fon sağlanmasının durdurulması, mevcut fosil varlıkların azaltılması.
- Ormansızlaşma riski: Tarım ve arazi yatırımlarında risk analizi ve açıklama zorunluluğu.
- Bina ve altyapı: Emlak ve altyapı portföylerinde emisyon yoğunluğunu azaltma rehberi.
- Zaman çizelgesi: 2027'den itibaren yalnızca Net-Zero Standard kullanılacak.

Avrupa'da Taksonomi, CSRD ve Dijital Ürün Pasaportu gibi düzenlemelerle birlikte bu standart, finansın sürdürülebilir dönüşümünde referans niteliğinde. Türkiye'de özellikle bankacılık sektörü için hem yeşil finansman hem de uluslararası uyum açısından stratejik bir yol haritası sunuyor.

SBTi OTOMOTİV SEKTÖRÜ İÇİN NET SIFIR STANDART TASLAĞI

SBTi, otomotiv üreticileri ve parça tedarikçilerini kapsayan ilk Net-Sıfır Standart Taslağı'nı yayımladı. Taslak, sektördeki yüksek emisyon yoğunluğunu azaltmayı hedefliyor. Otomotiv sektörü, küresel sera gazı emisyonlarının %20'sinden fazlasını oluşturuyor ve iklim risklerine en açık sektörlerden biri.

Taslakta Öne Çıkanlar:

- Düşük emisyonlu araç satışının artırılması
- Kapsam 1, 2 ve 3 emisyonlarını kapsayan birleşik gösterge
- Tedarik zinciri için özel emisyon azaltım kriterleri
- Bölgesel koşullara uyumlu emisyon patikaları
- "Well-to-wheel" metodolojisiyle hesaplama rehberi

11 Ağustos 2025'e kadar kamu danışmasına açık kalmış olan taslak, yılda 10.000'den fazla araç üreten üreticiler ve gelirinin %20'si otomotiv bileşenlerinden gelen tedarikçiler için zorunlu olacak.

TÜRKİYE'DEN GELİŞMELER

KARBON KREDİLENDİRME YÖNETMELİĞİ YAYIMLANDI

Türkiye'nin (Emisyon Ticaret Sistemi) ETS'siyle bağlantılı Karbon Kredilendirme ve Denkleştirme Yönetmeliği 1 Ağustos'ta paylaşıldı. Yönetmelik, karbon kredilerinin üretimi, kullanımı ve uluslararası piyasalarla entegrasyonu için çerçeve oluşturuyor.

Yönetmelik neleri kapsıyor?

- Türkiye ETS kapsamı dışında kalan faaliyetlerden emisyon azaltım projeleri üzerinden kredi üretimi ve ticareti.
- Gönüllü karbon piyasaları ve ETS içindeki denkleştirme uygulamaları.
- Türkiye'de üretilen kredilerin uluslararası piyasalarda kullanım koşulları.
- Projelerin kayıt, onay, doğrulama süreçleri.

Öne çıkan başlıklar:

- Türkiye Karbon Denkleştirme Sistemi (TR KDS) kurulacak; krediler "Turkuaz Kredi" olarak adlandırılacak.
- Turkuaz Krediler, ETS'de denkleştirme yükümlülüğünün belirli kısmında kullanılabilir.
- Çifte sayımın önlenmesine yönelik net kurallar var.
- Krediler, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan en az üçüne katkı sağlamak zorunda.
- Geçerlilik süresi: üretimden itibaren en fazla 5 yıl.
- Uluslararası ihracat için özel yetkilendirme süreçleri uygulanacak.

KGK, TSRS RAPORLAMA SÜRELERİNİ UZATTI

Kamu Gözetimi Kurumu (KGK), TSRS uyumlu ilk raporlamasını yapacak işletmelerin yaşadığı zorluklar nedeniyle 2024 faaliyet dönemine ilişkin sürdürülebilirlik raporlarının yayımını 31 Ekim 2025'e erteledi.

- Özel hesap dönemi kullananlar için: faaliyet döneminin bitiminden itibaren 10 ay.
- Daha önce sadece ilk döneme tanınan "finansal tablolar sonrası rapor yayımlama" esnekliği, tüm işletmeler için (zorunlu/gönüllü ara dönem fark etmeksizin) genişletildi.

Duyurunun tam metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

TÜRKİYE KURAKLIK HARİTASI KRİTİK NOKTADA

UNCCD (Kuraklıkla Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası) – NDMC (Ulusal Kuraklık Azaltım Merkezi)'nin ortak çalışması, 2023–2025 döneminde Türkiye için kritik bulgular sunuyor.

Su durumu

- Ülkenin %88'i çölleşme riski altında.
- OECD (2019): Türkiye "su stresi" kategorisinde.
- Hesaplanan verilere göre 2030 yılında Türkiye'nin "su fakiri" eşiğine yaklaşması bekleniyor.

Kuraklığın seyri

- 2023 yazında Karadeniz dışındaki tüm bölgelerde kuraklık; Marmara, Ege, İç ve Güneydoğu Anadolu ağır etkilendi.
- İstanbul: 3 büyük barajda Temmuz 2023 ortalama doluluk %45'in altına inerek gerilerken, en düşük barajın doluluk seviyesinin %3,91 olduğu açıklandı.
- Konya Kapalı Havzası: Yeraltı suları yılda 2 metreye yakın azalırken, 1000+ obruk jeolojik ve sosyoekonomik risk oluşturuyor.

Tarım etkisi

- Su tüketiminin yaklaşık %75'i tarım kaynaklıdır. 2024'te tahıl ve tarla ürünlerinde %5 üretim düşüşü gözlemlendi. Gece sulaması/yağmur suyu hasadı gibi önlemler etkiyi telafi edemedi. Ocak 2025 ise son 24 yılın en kurak dönemiyken, özellikle Güneydoğu Anadolu etkilendi ve normal yağışın yalnızca %6'sını aldı.

İklim projeksiyonu (2100)

- Günümüz verileri aynı şekilde seyir ederse önümüzdeki 75 yılda kıyılar ve iç bölgelerde 4–6°C arasında sıcaklık artışı; yağışta yaklaşık %30 oranında azalma bekleniyor.

TÜRKİYE'DEN GELİŞMELER

YEŞİL VARLIK ORANI RAPORLAMASI BAŞLADI

Nisan ayında getirilen raporlama zorluğu ile **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurum** (BDDK) tebliği uyarınca bankalar, 30 Haziran 2025 itibarıyla Yeşil Varlık Oranı (YVO) raporlamasına başladı. Dolaylı yoldan tüm reel sektörü ilgilendiren bu gelişmedeki ilgili oran, çevresel hedeflere katkı sağlayan faaliyetlere yönlendirilen kaynağın payını göstermektedir.

Yeşil Varlık Oranı Hesaplamalarına dâhil olma koşullarında; en az bir çevresel hedefe önemli katkı (örn. iklimle mücadele), diğer çevresel hedeflere önemli zarar vermeme (DNSH), asgari sosyal güvencelere uyum maddeleri yer almaktaydı. Yeşil Varlık Oranı paydası, kamu varlıkları ve alım-satım hesapları haricindeki kalan bilanço içi varlıkları içermektedir.

Bankalar BDDK'ya, teknik kriter kanıtlarını (emisyon/enerji/etki raporları) içermesini şart koşan 6 ayda bir raporlamalar yapacak. BDDK aynı zamanda, ileride asgari oran koyma ve ek yükümlülükler getirme yetkisine de sahip. Reel sektör içinse, kredi taleplerinde teknik tarama kriterlerini karşılayan belge gerekliliği, sosyal uygunluk denetlemesi olmakla birlikte; yeşil sınıflandırmalı yatırımların finansmana erişimi kolaylaşacak.



EMİSYON TİCARET SİSTEMİNİN DETAYLARI NETLEŞTİ

4 Ağustos 2025'e kadar görüşe açık TR ETS Yönetmelik Taslağı, 22 Temmuz 2025'te yayımlandı. Yönetmelikte sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması, doğrulanması (MRV) süreçleri ve karbon fiyatlandırma tek bir sistemde toplanıyor.

Yıllık emisyonu 50.000 tonu aşan tesisler kapsam dahilindeyken, Kategori A olarak sınıflandırılan ve yıllık emisyonu 50.000 tonu aşmayan tesisler ETS kapsamı dışında yer alıyor. Kategori B (50.000–500.000 ton) ve Kategori C (+500.000 ton) altındaki tesisler ise kapsama dahil edilmektedir. Münhasıran biyokütle kullananlar, araştırma tesisleri, okul/üniversite/hastaneler, Savunma Sanayi Kuruluşlarına ait tesisler emisyon miktarından bağımsız, faaliyetleriyle sınırlı olarak kapsama girmeyecek. Yönetmelik kapsamında tüm tesisler 5 yıl geçerli olacak ve bitime 6 ay kala yenileme koşulu olan sera gazı emisyon izni zorunlu hale gelmektedir. Yanlış bilgi ve ihlallerde izin iptali, 500.000 TL–10 milyon TL aralığında idari para cezaları gibi yaptırımlar bulunmaktadır.

Ülkemizde 10 yıldır uygulanmakta olan MRV süreçleri ise yeni yönetmelikle daha kapsamlı hale geliyor. Onaylı izleme planı, yıllık emisyon ve faaliyet seviyesi raporu her yıl 30 Nisan tarihine kadar Başkanlığa sunulacaktır. ISO/IEC 17029'a göre, akredite denetleyici kuruluşlar Merkezi Elektronik Doğrulayıcı Kuruluş Atama Sistemi (MEDAS) üzerinden doğrulama yapacaktır. Kategoriyeye göre uzman personel/ danışman alımıyla birlikte 10 yıl veri saklamada sorunlu tutulmaktadır.

İSO SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ARAŞTIRMASI AÇIKLANDI

İstanbul Sanayi Odası (İSO) ve Ipsos iş birliğiyle hazırlanan, Türkiye genelinde 606 sanayi firmasıyla yapılan İSO Sanayide Sürdürülebilirlik Eğilimi Araştırması'nın 2025 yılı sonuçları açıklandı. Araştırma sonuçlarında puanlar, Farkındalık'ta geçen yıl 48,97'iken bu yıl 50,33, Yaklaşım: 31,91, Uygulama'da ise geçen yıla (18,19) göre düşüş göstererek 16,14 şeklinde oldu.

Karbon ayak izi hesaplayanların oranı %16; AB'ye ihracat yapanlarda %26'lık bir oran görüldü. Enerji verimliliği ve düşük karbon teknolojilerine "yüksek öncelik" verenlerin sayısı ise sınırlı. Bilgi düzeyi ve itici güçlerde, Paris Anlaşması ve Türkiye'de 2053 Net Sıfır daha bilinir konular oldu. Diğer başlıklarda bilgi parçalı ve yüzeysel şeklinde değerlendirildi. Sonuçlara göre en etkili kaldıraç ise yasal düzenlemeler olarak öne çıktı. Finansman ve şeffaflık başlığı altında, Sürdürülebilir finans ürünü kullananların oranı %10, Kamuya açık sürdürülebilirlik raporu yayımlayanlar geçen yıla (%6) göre yükselerek %8 oldu.

Genel bakışta Sanayi sektörü sürdürülebilirlik kavramını "tanıma" aşamasından "hayata geçirme" aşamasına geçmekte zorlanıyor, AB pazarıyla çalışan kuruluşlar ise sürdürülebilirlik adına daha ileride.

GRI'n lisanslı çözüm ortağı olan **global ESG** **çözümümüz Synesgy**, şirketlerin sürdürülebilirlik verilerini toplamasına ve yönetmesine imkân tanıyan uluslararası bir değerlendirme platformudur.

2.500+

**TEDARİK ZİNCİRİ
DEĞERLENDİRMESİ
YAPAN SYNESGY
KULLANICISI**

21.000+

**ESG
DEĞERLENDİRMESİ
YAPILAN FİRMA**



Sürdürülebilirlik çözümlerimiz hakkında bilgi almak ve bültenimize abone olmak için tr.info@crif.com adresinden bize ulaşabilirsiniz.